

[Foged.]

påny at fragte dem tilbage til avlerne, der så må anvende dem til svinene, eventuelt søge at sælge dem, ofte til underpris, urimeligt ud fra den betragtning, at de kunne indbringe flere penge ved opfodring. Tidligere var det almindeligt, at de kontrolerede og plomberede læggekartofler dermed var endeligt godkendt, og avlerne fik ingen unødige fragtomkostninger.

Ved mit spørgsmål ønsker jeg at fremkalde den tidligere praksis påny, således at det kun ganske undtagelsesvis bliver nødvendigt at kassere partierne ved havnene. De avlere, der har fået store fragtudgifter og tab ved denne kontrolordning, reagerer nu således, at de for det kommende år ikke lægger kartofler, der kan blive eksportvarer, bl. a. af den grund, at det med de gældende priser på svin er en langt sikrere disposition at avle foderkartofler, der giver adskillige flere tønder pr. ha end de mest efterspurgte sorter af eksportkartofler, der almindeligt er spisesorter, og dermed også større økonomisk udbytte. Vi kan derfor komme i den situation allerede næste år, at der måske nok kan sælges læggekartofler, der jo almindeligvis betales med gode priser på grund af deres gode sundhedstilstand, men at der kun findes forholdsvis få og små arealer af dem. Skulde den situation opstå, kan vi i de to til tre første år være ligegyldige deroverfor, da vi ved hjælp af foderkartoflerne kan frembringe stor eksport ved opfodring gennem svinene, men vi må regne med, at andre lande da tager vore markeder, og når vi eventuelt atter vil sælge, er der ingen mulighed derfor. Ved en endelig og afsluttende kontrol, eventuelt ved een eller flere kontrolører hos avlerne, vil mange unødvendige transporter og mange unødvendige arbejdstimer være sparet. En kontrol hos avleren vil tillige være det mest rationelle. Det er lettere at flytte med nogle kontrolører end det er at flytte i hundrevis af tønder kartofler hen til kontroløren. Efter at der nu er bygget et opbevaringshus i Esbjerg, må der også være mulighed for straks efter kontrollen hos avleren at fragte kartoflerne dertil, så der ikke sker frostskaader, eventuelt varmeskade ved henliggen i færdig tilstand undtagen i lader og porte, og i andre havne må så snarest opføres de nødvendige huse.

Ved eventuelt salg af spisekartofler bør benyttes den samme fremgangsmåde. Kontrolørerne står ofte i timevis på stationen for at modtage kartoflerne. En daglang kontrol kunne gennemføres på få timer, såfremt kontrolørerne tog ud til avlerne.

Jeg er overbevist om, at udgifterne til denne kontrol uden vanskelighed kan pålægges avlerne, da en endelig kontrol betragtes som et stort gode og vil give mulighed for fortsættelse af eksporten, da avlerne også på denne måde selv bliver opmærksomme på de eventuelle fejl og derved får større mulighed for at rette disse ved fremtidige leveringer.

Landbrugsministeren (Bording): I anledning af det spørgsmål, her er rejst, har jeg anmodet plantesundhedsrådet, der er landbrugsministeriets faglige rådgiver på disse områder, om at fremkomme med en udtalelse, og jeg har derefter fra rådet modtaget en redegørelse, der lyder således:

„Det har efter krigsårene vist sig vanskeligt at få sorteringen af de læggekartofler og spisekartofler, som vi eksporterer, i så god orden, som det kræves, både af modtagerlandene og af hensyn til den skarpe konkurrence fra andre kartoffelproducerende lande.

Dette kan i nogen grad skyldes, at de gode priser har kaldt mange nye kartoffelavlere frem, som ikke er klar over, at kravene til størrelse og sygdomsfrihed skal opfyldes nøjagtigt.

Det kan også skyldes vanskelige forhold på de enkelte ejendomme, forældede redskaber, manglende medhjælp og for dårligt lys i de rum, hvor sorteringsarbejdet sker om vinteren.

Statens plantetilsyns mere end 100 lokale inspektører og deres assistenter har derfor måttet vise en stænhed, der er en ellers uvant omgangsform mellem landbruget og dets faglige medhjælpere — det må desværre også siges, at der af lokale kartoffelhandlere og -avlere notorisk er gjort forsøg på at omgå kontrolbestemmelserne.

At det ikke endnu er lykkedes helt at få det lokale sorterings- og kontrolarbejde i orden, fremgår af den store brøkdæl af kartofler, der må afvises ved selve skibssiden, af havnekontrollen.

Havnekontrollen af læggekartofler, der etableredes for et par år siden, nødvendiggjordes af alvorlige reklamationer fra udlandet over kartoffernes tilstand, og tager sigte på dels at hjælpe de lokale inspektører til at udføre inspektionerne korrekt, dels at afsløre enkelte avleres og kartoffelhandlers forsøg på at føre kontrollen bag lyset ved hengemning af sække med dårlige kartofler.

Det må her bemærkes, at kontrol på avlsstedet ofte må foregå under vanske-